

Innehållsförteckning

1.	Allmänt.....	2
1.1.	Lagar, bestämmelser och riktlinjer	2
1.2.	Kommunens krav.....	2
2.	Utformning av park- och naturanläggningar	2
2.1.	Parkvägar	2
2.2.	Hårdgjorda parkytor	3
2.3.	Vegetationsytor.....	4
2.4.	Växtbäddar för träd.....	5
2.5.	Växtbäddar för buskar, perenner och klätterväxter	5
2.6.	Växtbäddar för gräsmatta och äng.....	5
2.7.	Växtmaterial	6
2.8.	Sidoområden.....	7
2.9.	Lekparker.....	7
2.10.	Idrottsplatser och spontanidrottsplatser	8
2.11.	Sittplatser	9
2.12.	Trappor och ramper.....	9
2.13.	Skötselplaner för bevarade och anlagda naturvärden	10
3.	Exploatering av skog och natur	10
3.1.	Fågellivet	10
3.2.	Skogsavverkning	10
3.3.	Intäkter från virke och GROT	10

1. Allmänt

1.1. Lagar, bestämmelser och riktlinjer

Utöver relevant lagstiftning, bestämmelser, riktlinjer och rekommendationer ska planeringen av parker, grönytor och torg i Värmdö kommun utgå från teknisk handbok.

1.2. Kommunens krav

God gestaltning och användbarhet väger tungt vid utformning av element inom allmän plats i Värmdö kommun. Även fysisk tillgänglighet, anläggningsbarhet, driftbarhet, underhållskostnader, miljöpåverkan, barnperspektiv och teknisk livslängd är aspekter som har avgörande betydelse.

2. Utformning av park- och naturanläggningar

2.1. Parkvägar

Med parkväg avses här en väg genom parkanläggning som är tillåten för gång- och cykeltrafik men inte för motorfordonstrafik.

Om vägen är ett viktigt cykelstråk genom park, eller om vägen ska vinterväghållas, utformas den enligt *teknisk handbok del 4 Trafik*. Övrig parkväg vinterunderhålls inte. För åtkomst med servicefordon ska i varje park finnas minst en väg med minsta bredd 2,5 meter. Parkvägar som ska belysas dimensioneras för vinterväghållning.

Parkvägar ska uppfylla krav på tillgänglighet enligt BFS 2011:5 (ALM 2). Det innebär att de ska vara fria från hinder, vara så plana som möjligt samt ha en tvärlutning på maximalt två procent. I Värmdö är minsta bredd för god tillgänglighet 2,5 meter.

Lutningar över fem procent är svåra att använda för personer med rörelsenedsättning och ska undvikas. En lutning på fem procent räknas enligt ALM 2 som ramplutning och ska då förses med avåkningsskydd, vilplan var 10:e meter och handledare på 0,7 meter samt 0,9 meter höjd. En avvägning i samråd med beställaren ska göras vid parkväg i bevarad naturmark där lutningarna inte kan anpassas och god tillgänglighet i övrigt inte kan uppnås. Vid brant terräng ska möjlighet till kringgående vägslinga undersökas där åtgärder i form av vilplan, sittplatser och handledare bör utföras för god framkomlighet och användbarhet.

Material i slitlagret ska vara anpassat till syfte och omgivning och ska alltid stämmas av med Värmdö kommun. Gångytor ska vara framkomliga för personer som använder rullstol vilket innebär att beläggningen ska vara fast, jämn och halkfri. Exempel på beläggningmaterial som uppfyller kraven är stenmjöl (0–8 mm) som packats och hårdgjorts, asfalt, betongplattor samt släta stenhällar med liten andel fog. Löst grus är inte lämpligt på gångytor. På sträckor som ska vinterväghållas utförs slitlager enligt *teknisk handbok del 4 Trafik*.

Sidodike mot parkväg erfordras när ett större terrängparti och bergskärning lutar mot parkväg. Vägslänt ska om möjligt anläggas med mjukt slänkrön och slänfot för ett naturligt utseende.

Från vägkant till närmsta objekt, till exempel belysningsstolpe, ska avståndet vara minst 0,5 meter.

Vid yta som ska fungera för infiltration av dagvatten ska överbyggnadsdimensionering godkännas av kommunens dagvatteningenjör.

Krav för parkväg:

Bredd:	Minst 2,5 meter plus 0,25 meter stödremsa på vardera sida
Slitlager:	Se text
Bärlager:	Bergkross 0–32, tjocklek 80 mm
Förstärkningslager:	Bergkross 0–63, tjocklek 280 mm
Tvärfall:	1,5 procent – 2 procent, fall mot grönyta eller brunn
Slänlutning:	Max 1:3

2.2. Hårdgjorda parkytor

Markbeläggningar ska vara fasta, jämna och halkfria. För hårdgjorda ytor i park ska materialval vara anpassat till syfte och omgivning och ska alltid stämmas av med Värmdö kommun. Ytor som ska snöröjas eller trafikeras av fordon dimensioneras efter fordonsfrekvens enligt *teknisk handbok del 4 Trafik*. Övriga dimensioneras lika parkväg. För lek- respektive idrottsytor inom idrottsplatser och lekparker se respektive rubrik.

Naturstenshällar ska vara krysshamrade med sågade kanter om inte annat anges. Provs på sten ska godkännas av Värmdö kommun innan beställning. Hällar i fallande längder sätts i förband där fogförskjutning anpassas efter materialval och storlek. Mönstersättning och materialval ska inte strida mot kraven på tillgänglighet i ALM 2. Det innebär att mönstret inte får påverka beläggningens jämnhet och att det inte ska kunna misstas för ett ledstråk. För att gångytor ska hålla sig jämna över tid bör inte marksten, plattor och hällar med olika tjocklek blandas i samma yta, även om de kan anläggas på samma överkantsnivå.

På öppna ytor och torg ska det enligt ALM 2 finnas ledstråk som hjälper personer med synnedsättning att orientera sig på platsen. Ledstråk ska uppfylla tre syften, ledning, varning och val. I första hand bör så kallade naturliga ledstråk användas, till exempel gräskanter, planteringsrücken, murar eller annan kännbar kant. Dessa stråk kan behöva kompletteras med konstgjorda ledytor för att skapa ett sammanhängande system. Som konstgjord ledyta rekommenderas i första hand sinusplattor i kombination med släta valytor samt varningsytor av kupolplattor med skuren kupol. Bredd på ledstråk bör vara minst 0,7 meter. Ledstråk bör kontrastera mot omgivande material. Om det förekommer fordonstrafik på ytan får ledstråk inte förekomma. Behoven av ledning för personer med synnedsättning får då tillgodoses på andra

sätt. För mer information om utformning av ledstråk, se dokumentet ”Ledstråk – varför och hur gör jag”, utgiven av Trafikkontoret, Stockholm stad år 2016.

Rännदार intill betongytor ska i första hand utföras med skålade ränn-dalsplattor av betong, bredd minst 0,3 meter. Intill yta med granithällar används skålade ränn-dalsplattor av granit eller ränn-dal av gatsten. I grönytor och grusytor utförs ränn-dal av fem rader smågatsten alternativt storgatsten som sätts i och fogas med jordfuktad betong. Ränn-dal av gatsten får inte dras över anslutande väg, då den utgör ett hinder för personer som använder rullstol. Om ränn-dal måste fortsätta förbi anslutande väg behöver annan ränn-dalstyp användas i korsningen, till exempel skålad ränn-dalsplatta av betong.

Med hänsyn till driftsäkerhet och tillgänglighet ska gatstensbeläggning inte anläggas på gångytor och ytor som ska vinterväghållas. Undantag görs för nedsänkta ränn-dalar i ytor med slitlager av asfalt eller betong som rör över rändalen.

Begagnad gatsten kan med fördel användas under förutsättning att nytt och begagnat material inte används i samma anläggningsdel.

Då dagvattenbrunnar placeras i stenmjölsyta ska det finnas ett avskiljande hårdgjort material minst 0,3 meter brett kring brunnen, exempelvis tre rader smågatsten. Brunn bör ha ett avstånd till sandyta på min 1,0 meter för att undvika igensättning.

2.3. Vegetationsytor

Vid utformning av vegetationsytor ska hänsyn tas till följande faktorer för att den färdiga anläggningen ska fungera väl:

Funktion/avsedd användning

- Rationell, ekonomisk och arbetssäker skötsel
- Estetik
- Erosionsrisk
- Ekologiska förutsättningar
- Möjlighet att infiltrera dagvatten
- Möjlighet till ekosystemtjänster
- Trafiksäkerhet (fri sikt, optisk ledning, bländskydd med mera)
- Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (till exempel kännbar avgränsning mot gångytor)
- Växter som är giftiga eller kan orsaka allergiska symptom beaktas i bostadsnära miljöer.

I hårdgjorda miljöer ska möjlighet till att infiltrera dagvatten genom vegetationslösningar så långt som möjligt tillvaratas. Plantering i vägfuger och sidoområden ska i första hand utföras så att dagvattenavrinning kan avledas till ytan för att minska behov av bevattning. För att

minska skador på växterna vid vinterväghållning läggs en rad betongplattor, grus, tegel eller gatsten närmast körbanan.

Alla öppna jordtytor i växtbädd ska täckas efter etablering. Normalt används 100 mm välkomposterad täckbark, så kallad mulch. Mulchen ska hållas bort från stammen 100 mm för unga träd och buskar.

2.4. Växtbäddar för träd

Växtbädd för träd ska vara minst 15 m³. Ytmaterial för täckning av växtjorden ingår inte i växtbäddens volym.

För utformning och utförande av växtbäddar för träd hänvisas till riktlinjerna i Stockholms stads växtbäddshandbok ”Växtbäddar i Stockholms stad – en handbok 2017”, inkl. typritningar.

Skelettjord ska utföras under överbyggnad för hårdgjord yta eller impermeabel yta.

Växtbädd för träd i grönyta ska uppfylla kraven för jord A enligt tabell AMA DCL.11/1. Då befintlig terrass är störd så att den inte uppfyller kraven enligt AMA DCL.111, ska en ny växtbädd utföras med volym om minst 15 m³.

Träd ska bindas upp och uppbindningssätt ska väljas beroende på trädets storlek och art samt förutsättningar som råder på platsen för planteringen vad gäller vind, estetik, påkörningsrisk och åverkan.

Träd som ska skyddas från vinterbete förses med gnagskydd.

Trädväxtbäddar i gatumiljö och i park utformas utifrån dräneringsegenskaper och grundvattenförhållanden i omgivande mark.

Gatuträd vattnas med bevattningssäck under hela trädets etableringstid, alternativt droppbevattning.

2.5. Växtbäddar för buskar, perenner och klätterväxter

Växtbädd för busk- och perennyta ska ha växtjordsdjup om minst 600 mm. Växtbädd utförs med 200 mm överhöjning.

2.6. Växtbäddar för gräsmatta och äng

Gräsytor ska anpassas till maskinell skötsel, det vill säga att det ska vara sammanhängande ytor som är lätta att komma åt med större maskiner.

Gräslister utmed vägar och gång- och cykelvägar ska vara minst 1,5 meter breda, där sådana är aktuella.

Släntlutning ska vara max 1:3.

För bruksgräsmatta ska växtbädden vara minst 100 mm växtjord på 200 mm mineraljord.

För äng ska jord typ B enligt Tabell AMA DCL 11/2 användas. Lagertjocklek på påförd jord dimensioneras utifrån ängstyp samt beskaffenhet hos befintlig jord. Underlaget luckras. Ytan ska vara fri från fleråriga rotagräs. Underlaget ska vara näringsfattigt. Leriga och näringsrika jordar förbättras genom djupplöjning samt att jorden blandas med grov torv/barkmull eller magrare alv.

En alternativ metod för att magra jorden om den innehåller en hög lerhalt är att schakta bort de översta 30 cm av matjorden och byta ut den mot en jordblandning bestående av hälften mager ogräsfri anläggningsjord, hälften rörgravsgrus med kornstorlek 0–8 mm. Sand får inte blandas i för att magra ut lerjord.

För vägslänt som besås kan sprutsådd ske direkt på mineraljord (alv). Val av fröblandning anpassas efter ytans beskaffenhet och ska främja ekosystemtjänster.

2.7. Växtmaterial

Utöver de faktorer som anges under 2.3 ska växtmaterial väljas utifrån naturligt växtsätt, platsens och den befintliga jordens förutsättningar samt rimlig skötselnivå med få framtida beskärningsinsatser. Hänsyn ska tas till ståndort så att sunda och livsdugliga växtmaterial utvecklas. Då E-material finns att tillgå för art i önskad kvalitet ska E-plantor väljas. ”Kvalitetsregler för plantskoleväxter” LRF Trädgård, 5:e upplagan 2016/2017 eller uppdaterad version ska tillämpas.

Träd och växter i växtbäddar där dagvatten ska infiltreras väljs särskilt utifrån artensöverlevnadsstrategi för torra och översvämning.

I första hand ska containerodlat material användas. Fruktbärande och klibbiga träd, exempelvis vissa sorters lind, bör undvikas vid p-platser, körbanor, gång- och cykelvägar och sittplatser.

För gatuträd ska stamomfång vara minst 25–30 cm och stamhöjd minst 2 meter vid plantering. Stamträd i park ska ha stamomfång om minst 20–25 cm. Flerstammiga träd ska ha topphöjd min 250 cm.

Buskar ska vara containerodlade, minst 3,5 liter, kvalitet busk. Häckar ska vara av kvalitet färdig häck och för arter med genomgående stam ska topphöjd vara minst 100–125 cm.

Gräsfrösammansättning ska väljas efter platsens och jordens förutsättningar och med tanke på driftsekonomi och användningsområde. Fröer med inhemskt ursprung ska i största möjlighet väljas för att klara anpassningar till lokala förhållanden.

Vid anläggande av ängsyta nära bostadskvarter ska allergirisk och ogrässspridning beaktas till exempel genom att välja grässorter som blommar sent och växer långsamt.

Ängsfröblandning ska innehålla minst 20 procent örter av typen svenska ängsblommor. Även färdig ängsmatta kan användas. Sortval ska stämmas av med beställaren.

2.8. Sidoområden

Sidodike krävs om dagvattenbrunnar saknas eller om vatten riskerar att rinna över vägen till exempel när ett terrängparti lutar mot vägen. Vid skärning i grönyta ska slänterna bekläs med gräs.

Vid val av växter i sidoområden ska hänsyn tas till växtens slutliga storlek för att inte inkräkta på framkomlighet och siktlinjer vid korsningar och utfarter. Hänsyn ska också tas till belysning, skyltar, trafiksignaler, byggnader och övriga anläggningar. Om en trädkrona kommer att nå ut över gaturum, gång- eller cykelväg eller gångbana ska det vara möjligt att på sikt stamma upp eller beskära trädet så att fri höjd för fordon kan hållas. Fri höjd över körbana ska vara minst 4,7 meter, över gång- och cykelväg eller gångbana minst 3,2 meter. Lägre fri höjd kan tillåtas på lokalgata under förutsättning att skylt "Begränsad fordonshöjd" sätts upp.

Nytt träd i trafikmiljö ska förses med påkörningsskydd om det inte är skyddat mot påkörning genom kantstöd eller annan nivåskillnad. Det gäller även träd i hårdgjord yta där driftfordon, cyklar mm passerar.

Träd nära trafikmiljö kan utgöra en risk. För avstånd till träd gäller *Vägar och gators utformning*, VGU från Trafikverket. För befintlig vegetation måste ändå avvägningar göras mellan säkerhetsintressen och natur- och kulturmiljövärden som till exempel alléer och vägträd (gamla träd med höga natur- eller kulturmiljövärden) och milstenar.

2.9. Lekparker

För leksäkerhet gäller svensk standard, SS-EN 1176-1-11:2008 och SS-EN 1177:2008. Utrustning och fallskydd ska årligen besiktas av besiktningsman under ackreditering av SWEDAC. För leksäkerhet gäller även regler i Sverige för lekparker och lekredskap som finns på [Konsumentverkets hemsida](#). Gällande branschnormer behöver självklart följas men ska inte innebära att utrustningens lekvärde prioriteras ned. I första hand ska standardutrustning användas på grund av drifttekniska och ekonomiska aspekter. Om utrustning är specialtillverkad ansvarar leverantören för att produkten är säker att användas samt att den blir godkänd vid säkerhetsbesiktning.

Lekparker utformas för att främja lekvänlighet. Lekutrustningen ska i första hand bidra till en miljö som inspirerar barn till att klättra, springa och leka. För detta väljs robust utrustning som också är hållbar över tid och är producerad så att det blir enkelt att reparera och byta reservdelar vid behov. Detta säkerställs genom att entreprenör uppvisar garantiavtal med leverantören. Garantin ska gälla i minst fem år efter kommunens övertagande.

Lekplatser ska vara tillgängliga och användbara för barn och vuxna med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga enligt kraven i ALM 2. Dessa krav gäller alltid, men samtliga lekredskap behöver inte vara tillgängliga. Placering av utrustning och typ av fallskydd väljs utifrån hänsyn till tillgänglighet för alla. Platsens förutsättningar kan motivera att mindre lättframkomliga material som sand eller bark används som fallskydd. Åtminstone ett redskap i varje lek-

park ska uppfylla kravet om god tillgänglighet och användbarhet, tillgänglighetsnivån beaktas i ett helhetsperspektiv utifrån till exempel nåbarhet

Projektering av fallskydd ska ske utifrån utrustningstillverkarens anvisning om fallhöjd och säkerhetsavstånd. Utförande av ytor av gummi eller konstgräs ska ske enligt leverantörens anvisningar. Ytan ska avslutas med fris eller kant i nollnivå så att vatteninträngning minimeras.

Vid val av fallskydd ska miljö- och hälsoaspekter beaktas. Väljs beläggningar av gummi och konstgräs ska de vara varudeklarerade så att bra miljöval kan göras utifrån det.

Gummibeläggning ska vara helgjuten och översta lagret ska vara av genomfärgat gummi. Gummibelagda ytor intill hårdgjorda ytor som snöröjs ska projekteras och anläggas så att skador vid plogning förhindras. Då gummiytan ska fungera som fallskydd bör inte sandytor anläggas intill eftersom gummiytans dämpande egenskaper då snabbt försämras.

HIC-värdet ska mätas vid slutbesiktning och varje år vid säkerhetsbesiktning. Garanti från tillverkaren avseende gummiytans stötdämpande egenskaper ska uppvisas av entreprenör vid kommunens driftövertagande. Garantin ska därefter gälla i minst fem år.

Barkflis som stötdämpande underlag ska vara av färsk tvättad tallbark. Lagertjocklek ska vid anläggandet vara 20 procent mer än rekommenderat fallunderlag för utrustningen.

Inhägnader kan vara motiverade där lekplatsen är nära trafikerade vägar. Staket och grindar utformas robust i rostskyddsbehandlat och lackerat smide eller i målat trä. Beslag till exempel grindtrycken och gångjärn ska vara funktionella och icke skötselkrävande, exempelvis av rostfritt stål. Minsta öppningsbredd på grind för driftfordon är 2,5 meter. Det är bra om grindar i inhägnader är kontrastmarkerade så att de är lätta att hitta.

Medvetet utplacerade sittplatser ska alltid finnas i närhet av småbarnslek. Det ska finnas minst ett bord och en skräpkorg per lekplats, i anslutning till sittplats, se krav under avsnitt 2.11 *Sittplatser*.

Belysning ska finnas men ska förses med styrning så att den kan dimmas och vara avstängd nattetid.

2.10. Idrottsplatser och spontanidrottsplatser

Idrottsytor utformas med mått enligt ”[Måttboken](#)”, utgiven av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Boulebana utförs enligt anvisning ”[Att anlägga en boulebana](#)”, från Svenska Bouleförbundet.

Yta ska vara driftsäker, exempelvis bör inte fruktbarande träd eller träd med stora löv finnas i direkt anslutning till idrottsplats. Sportytan ska förses med dränering.

Vid val av gummi och konstgräs gäller anvisningar under avsnitt 2.9 *Lekparker*.

Sarg ska ha öppning anpassad för tillgänglighet och driftfordon, öppningsmått minst 2,5 meter och fri höjd minst 3 meter. Utrymmesbehov för driftfordon ska beaktas.

Möjlighet till sittplats ska alltid finnas i anslutning till idrottsplatsen. Minst en papperskorg ska finnas. Vind- och regnskydd bör finnas. Belysning ska finnas, men ska förses med styrning så att den kan dimmas och vara avstängd nattetid.

En spontanidrottsplats bör vara utmanande men utan att innehålla onödiga riskmoment. Där risk finns att gående, cyklist eller bilar träffas av boll ska spontanidrottsplatsen avskärmas. Spontanidrottsplatsen ska utformas så att den samspelar med sin omgivning. Avskärmning bör vara genomsläpplig.

2.11. Sittplatser

Sittplatser bör ha ryggstöd och armstöd, ha sitthöjden 0,45–0,50 meter och armstödshöjden 0,70 meter. Armstöden bör nå förbi sittytans framkant och ha en framkant som går att greppa om. Vid sidan om sittplatsen bör det finnas plats för en rullstol. Sittplatser bör placeras vid sidan av gångytan. Om flera sittplatser finns inom samma närområde kan sittplatsmodeller som inte uppfyller tillgänglighetskraven, till exempel bänkar eller tillbakalutade sittplatser, tillåtas för vissa av platserna, så länge som även tillgängliga sittplatser finns i samtliga lägen.

2.12. Trappor och ramper

Trappor och ramper ska utformas så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan förflytta sig säkert. Om det inte är möjligt att undvika att anordna en trappa ska den kompletteras med en ramp eller en alternativ väg som personer med nedsatt rörelseförmåga kan använda.

Trappa ska ha täckta sättsteg. Steghöjd ska vara samma i hela trappan. Stegdjupet bör vara minst 30 cm. Trapplopp ska ha minst tre steg och max nio steg.

Det översta och nedersta steget i varje trapplopp ska vara kontrastmarkerat med en kontrast som är minst 0,40 enligt NCS. I första hand ska helt steg i avvikande färg användas, i andra hand används kontrastmarkering i form av en minst 10 cm bred linje.

Trappor ska ha greppvänliga handledare på båda sidor.

En ramp bör luta högst 1:20 mellan minst två meter långa vilplan, ha en höjdskillnad på högst 0,5 meter mellan vilplanen, ha en fri bredd på 1,5 meter, vara fri från hinder samt ha ett minst 40 mm högt avåkningskydd om det finns höjdskillnader mot omgivningen.

Trappor och ramper ska ha greppvänliga handledare på båda sidor. En handledare/ledstång bör utformas ergonomiskt, löpa oavbrutet, gå förbi översta och nedersta stegframkanten respektive rampens början och slut med minst 300 mm, ha kontrasterande ljushet gentemot omgivande ytor, ha en höjd av 0,90 meter, samt i ramper även finnas på en höjd av 0,70 meter. Det bör vara möjligt att hålla i ledstången även förbi infästningarna.

Vinterunderhåll ska beaktas vid utformning så att yta för snöupplag och sandlåda säkerställs. Vid projektering och kalkylering ska även snöröjningsmetod väljas aktivt och markvärme ska övervägas.

2.13. Skötselplaner för bevarade och anlagda naturvärden

I samband med exploatering blir bevarad naturmark ofta mycket frekvent använd för rekreation. För att undvika alltför stort slitage på naturmarken behövs åtgärder för att styra flöden genom naturpartierna. Genom rätt skötselåtgärder kan befintliga naturvärden förbättras, stärkas och lyftas fram.

Skötselplan ska tas fram för bevarade såväl befintliga som anlagda naturvärden.

Skötselplan tas fram för kompensationsåtgärder så som planerad vegetation inom naturmark, nyanlagda småvatten, dammar och dagvattenanläggningar.

Skötselplan ska tas fram av ekolog eller naturvårdskunnig landskapsarkitekt med stöd av kommunens ekolog/skogsvårdsansvarig. I planen ska mål för skötseln formuleras i samråd med Värmdö kommun. Målen ska utvärderas efter garantitiden.

Åtgärder beskrivs i form av engångsåtgärder som utförs i samband med utbyggnad. Löpande åtgärder startar i samband med garantiskötseln och fortsätter i och med kommunens övertagande.

Skötselplanen ska vara enkelt utformad, gärna i punktform. Områdets utbredning ska levereras enligt teknisk handbok *del 9, Kartor*.

3. Exploatering av skog och natur

3.1. Fågellivet

Om skog eller annan buskbevädd naturmark ska avverkas, ska avverkningsen INTE utföras under perioden: 15 april–15 augusti, för att inte störa fåglarnas häckningsperiod.

3.2. Skogsavverkning

Om skog eller annan buskbevädd naturmark ska avverkas, ska kommunens ekolog kontaktas. Naturverksamhetens ramavtalsentreprenör ska i första hand tillfrågas för utförande. Synergieffekt: Närliggande skog och natur kan också skötas i samband med avverkningsen.

3.3. Intäkter från virke och GROT

Om skog eller annan buskbevädd naturmark ska avverkas, ska virke och GROT (grenar, ris och toppar), tillfalla kommunens naturverksamhet. Intäkterna ska gå till kommunens naturvårdande skötselåtgärder.